

Briselē, 17.5.2013
COM(2013) 286 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Komisijas ziņojums par pārskatiem, kas veikti saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām 30. panta 9. punktu un 73. pantu — intensīvas lopkopības un sadedzināšanas iekārtu radītās emisijas

(Dokuments attiecas uz EEZ)

SATURA RĀDĪTĀJS

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI. Komisijas ziņojums par pārskatiem, kas veikti saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām 30. panta 9. punktu un 73. pantu, pievēršoties mājlopu intensīvas audzēšanas un sadedzināšanas iekārtu radītu emisiju jautājumam		2
1.	Ievads	3
2.	Vispārīga informācija par pārskatiem — IPPC 2005.–2007. gada pārskats.....	4
2.1.	Intensīva mājlopu audzēšana.....	4
2.2.	Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir mazāka par 50 MW	5
2.3.	Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir 50 MW un lielāka.....	5
3.	Komisijas veikto pārskatu ietvaros aplūkotās iespējas.	6
3.1.	Emisijas vidē, kas rodas intensīvas mājlopu audzēšanas rezultātā	6
3.1.1.	Intensīva liellopu audzēšana (73. panta 2. punkta b) apakšpunkts)	6
3.1.2.	Diferencētas jaudas robežvērtības dažādu mājputnu sugu audzēšanai, tostarp jo īpaši paipalu audzēšanai (73. panta 3. punkta a) apakšpunkts)	7
3.1.3.	Jaudas robežvērtības dažāda veida mājdzīvnieku vienlaicīgai audzēšanai vienā iekārtā („jauktās saimniecības”) (73. panta 3. punkta b) apakšpunkts)	8
3.2.	Kurināmā sadedzināšanas izraisītas emisijas gaisā.....	9
3.2.1.	Kurināmā sadedzināšana iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir mazāka par 50 MW (73. panta 2. punkta a) apakšpunkts)	9
3.2.2.	Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir 50 MW un lielāka (30. panta 9. punkts)9	
4.	Nākamās darbības	10
5.	Secinājumi.....	12

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Komisijas ziņojums par pārskatiem, kas veikti saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām 30. panta 9. punktu un 73. pantu — intensīvas lopkopības un sadedzināšanas iekārtu radītās emisijas

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām¹ (kuru bieži dēvē par „RED”) tika pieņemta 2010. gada 24. novembrī pēc trīs gadus ilgām starpinstitūciju sarunām par Komisijas sākotnējo priekšlikumu². RED septiņas ar rūpnieciskajām emisijām saistītas direktīvas tiek sakopotas vienā visaptverošā direktīvā³. RED stājās spēkā 2011. gada 6. janvārī, un tajā noteikts, ka dalībvalstīm tā jātransponē divu gadu laikā. Tā pilnībā stāties spēkā turpmākajos gados, jo esošos tiesību aktus pakāpeniski atceļ un aizstāj ar jaunajiem nosacījumiem.

RED attiecas aptuveni uz 50 000 rūpnieciskām iekārtām visā ES, tostarp enerģētikas rūpniecību, metālu ražošanu un apstrādi, minerālu rūpniecību, ķīmisko rūpniecību, atkritumu apsaimniekošanu un noteiktām citām darbībām, tādām kā intensīva cūku un mājputnu audzēšana. Iekārtas, uz kurām attiecas RED, jāekspluatē saskaņā ar atļaujām, kurās ietverti uz labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LTP) balstīti nosacījumi, kas paredzēti, lai novērstu vai — gadījumos, kad novēršana nav iespējama — samazinātu emisijas gaisā, ūdenī un zemē un ietekmi uz vidi kopumā. Papildus tā ietver pastiprinātas nozares minimālās prasības ES mērogā vairākām galvenajām piesārņojošajām darbībām.

Šī likumdošanas procesa laikā daudz laika tika veltīts apsvērumiem par direktīvas darbības jomu, bet — atšķirībā no direktīvas par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (*IPPC*) — RED darbības joma galu galā gandrīz netika mainīta. Tomēr tika secināts, ka vairākas darbības jāizvērtē sīkāk saistībā ar to potenciālu radīt piesārņojumu un iespējamajiem rīcības virzieniem, lai šādu piesārņojumu novērstu. Tā rezultātā 30. panta 9. punktā un 73. pantā tika iekļautas klauzulas par pārskatīšanu. Šajā ziņojumā aplūkoti attiecīgie pārskati.

(i) Intensīva lopkopība — lauksaimnieciskā darbība ES ietekmē vidi, proti, rodas emisijas gaisā, ūdenī un zemē. Konkrētāk, lauksaimniecība veido vairāk nekā 90 % no ES kopējām amonjaka emisijām, un liela šo emisiju daļa rodas mājlopu vairošanas un audzēšanas rezultātā. Amonjaks:

- veicina „sekundāro” cieto daļiņu veidošanos un līdz ar to ietekmē veselību, no viegliem elpošanas sistēmas traucējumiem līdz pat priekšlaicīgai nāvei;

¹ OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.

² COM(2007) 844 galīgā redakcija.

³ Direktīva 2008/1/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (*IPPC*), Direktīva 1999/13/EK par emisijām no šķīdinātājiem, Direktīva 2000/76/EK par atkritumu sadedzināšanu, Direktīva 2001/80/EK par lielām sadedzināšanas iekārtām (LSI) un Direktīvas 78/176/EEK, 82/883/EEK un 92/112/EEK, kas attiecas uz titāna dioksīda rūpniecību/ražošanu.

- kaitē ekosistēmām, jo rada acidifikāciju, kā arī eutrofikāciju, kā cēlonis ir pārmērīga biogēnā slāpekļa izskalošanās saldūdenī, kura sagrauj augu kopienas un izraisa bioloģiskās daudzveidības zudumu.

Saskaņā ar RED noteiktās esošās robežvērtības attiecas aptuveni uz 20 % no kopējā cūku skaita un 60 % no kopējā mājputnu skaita ES. Šī direktīva neattiecas uz liellopu fermām.

- (ii) Sadedzināšanas darbības — kurināmā sadedzināšana stacionārās iekārtās rada ievērojamas dažādu piesārņotāju (tostarp sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu un cieto daļiņu) emisijas. Lai gan RED attiecas uz daudzām lielākām sadedzināšanas iekārtām, tvērums ir nepilnīgs, turklāt spēkā esošie ES tiesību akti neattiecas uz kurināmā sadedzināšanu iekārtās, kuru nominālā ievadītā siltumjauda ir mazāka par 50 MW.

2. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR PĀRSKATIEM — IPPC 2005.–2007. GADA PĀRSKATS

Pārskatīdama tiesību aktus par rūpnieciskajām emisijām 2005.–2007. gadā (pārskatīšanas rezultātā tika sagatavots RED priekšlikums), Komisija konstatēja, ka emisijas no noteiktām darbībām rada ievērojamu vides piesārņojumu, taču netiek pienācīgi kontrolētas saskaņā ar ES tiesību aktiem. Īpaši rūpīgi tika pārbaudīti atsevišķi intensīvas lopkopības veidi un kurināmā sadedzināšana iekārtās, kuru jauda ir mazāka par 50 MW, lai apsvērtu, vai šīs darbības būtu iekļaujamas RED darbības jomā.

Turklāt Komisija atkārtoti izvērtēja Lielo sadedzināšanas iekārtu (LSI) direktīvā ES mērogā noteiktās emisiju robežvērtības un konstatēja, ka daudzas no šīm robežvērtībām ir nepietiekamas, lai nodrošinātu LPTP izmantošanu. Tādēļ Komisija RED priekšlikumā iekļāva pārskatītas robežvērtības, lai tās saskaņotu ar LPTP emisiju līmeņiem, kā noteikts LPTP atsaucē dokumentā (*BREF*) par lielām sadedzināšanas iekārtām, kas pieņemts 2006. gadā⁴. Tomēr šāda saskaņošana nebija iespējama attiecībā uz dažām īpaša veida sadedzināšanas iekārtām, kuras nebija apskatītas vai bija nepietiekami apskatītas minētajā atsaucē dokumentā vai citos *BREF*. 2.1. līdz 2.3. sadaļā ir sniegta plašāka informācija par šiem konkrētajiem pārskatiem Komisijas sākotnējā RED priekšlikuma kontekstā.

2.1. Intensīva lopkopība

IPPC direktīva attiecas uz šādiem lopkopības veidiem:

- intensīva putnkopība — vairāk nekā 40 000 vietas mājputniem;
- intensīva cūkkopība — vairāk nekā 2000 vietas nobarojamām cūkām (virs 30 kg);
- intensīva cūkkopība — vairāk nekā 750 vietas sivēnmātēm.

Komisija veica divus īpašus pētījumus^{5,6}, lai noteiktu visrentablākos pasākumus amonjaka emisiju samazināšanai lauksaimniecības nozarē. Šajos pētījumos tika

⁴ OV C 253, 19.10.2006., 5. lpp.

⁵ *Measures in agriculture to reduce ammonia emission* (Lauksaimniecības pasākumi amonjaka emisiju samazināšanai), nobeiguma ziņojums Komisijai, IISAA, 2007. gada jūnijs.

⁶ Iespējamu IPPC Direktīvas izmaiņu saistībā ar intensīvu mājlopu audzēšanu ietekmes novērtējums (projekta par integrētiem pasākumiem lauksaimniecībā amonjaka emisiju samazināšanai ietvaros; projektu īstenoja konsorcijs „Alterra”, Vāgeningenas Universitāte, EuroCare, Bonnas Universitāte un „A&F”), 2007. gada jūnijs.

apzināti *IPPC* direktīvas precizēšanas un darbības jomas paplašināšanas varianti, kā rezultātā 2007. gada *IPPC* pārstrādātajā priekšlikumā Komisija ierosināja:

- i) mainīt mājputnu fermām noteiktās robežvērtības, lai ņemtu vērā dažādos putnu veidus un to atšķirīgo ietekmi uz vidi, un
- ii) iekļaut noteikumu, kas paredz, ka to, vai *IPPC* direktīva attiecas uz dažādu mājputnu sugu fermām vai jauktām cūku un mājputnu fermām, nosaka pēc ekvivalentiem slāpekļa ekskrēcijas koeficientiem.

Likumdevēji toreiz uzskatīja, ka Komisijas piedāvātie grozījumi nebūtu iekļaujami galīgajā tiesību akta tekstā, bet būtu jāsatavoti sīkāki pārskati, lai noteiktu, vai un kādi pasākumi jāveic. Šiem pārskatiem vajadzēja būt visaptverošiem, proti, tajos jāņem vērā šādu lauksaimniecisku darbību ietekmi uz vidi kopumā.

2.2. Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir mazāka par 50 MW

IPPC direktīvas I pielikums attiecas uz sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltumjauda [nominālā siltumspēja] pārsniedz 50 MW. Tomēr, sagatavojot 2005. gada Tematisko stratēģiju par gaisa piesārņojumu⁷, tika konstatēts, ka arī mazāku sadedzināšanas iekārtu radītās galveno gaisa piesārņotāju (SO_2 , NO_x un cieto daļiņu) emisijas veido samērā nozīmīgu daļu no ES kopējām emisijām.

Tādēļ, 2005.–2007. gadā pārskatot *IPPC* direktīvu, tika aplūkotas vairākas iespējas, kā samazināt emisijas no sadedzināšanas iekārtām, kuru siltumjauda ir 20–50 MW. Tika secināts: vairākos izvērtētajos scenārijos veselības ziņā gūtie ieguvumi no dažādu ES mēroga emisiju ierobežojumu piemērošanas krietni pārsniegtu ekonomiskās izmaksas par atbilstības nodrošināšanu⁸.

Līdz ar to savā RED priekšlikumā Komisija ierosināja RED pazemināt jaudas robežvērtību, lai direktīva attiektos uz visām sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltumjauda ir 20 MW vai lielāka. Tomēr likumdevēji tam nepiekrita un atgriezās pie *IPPC* direktīvā noteiktās 50 MW robežvērtības.

Atzīstot, ka emisijas no šīm iekārtām ir nozīmīgas, RED 73. panta 2. punkta a) apakšpunktā tika iekļauta prasība par to, ka Komisijai jāizvērtē, vai ir nepieciešams izveidot vispiemērotāko kontroli emisijām no tām sadedzināšanas iekārtām, kuru siltumjauda ir mazāka par 50 MW. Šajos pārskatos lielākā uzmanība bija jāpievērš emisijām gaisā, ņemot vērā šādu darbību ietekmi uz gaisa kvalitāti.

2.3. Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir 50 MW un lielāka

LSI direktīvā noteiktās sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu un putekļu emisiju robežvērtības sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltumjauda ir 50 MW vai lielāka, ir „minimālie standarti” un neierobežo *IPPC* direktīvas prasības. Konkrētāk, ja tiek izmantoti LPTP, atļaujās var tikt iekļautas stingrākas emisiju robežvērtības. Tomēr *IPPC* direktīvas pārskatīšanas laikā 2005.–2007. gadā tika konstatēts, ka šīs robežvērtības bieži piemēroja kā „noklusējuma” robežvērtības, paredzot atļaujas izsniegšanas nosacījumus, kaut gan daudzos gadījumos tās bija ievērojami augstākas par emisiju līmeni, ko dotu LPTP izmantošana. Tādēļ paļaušanās uz LSI direktīvas robežvērtībām nevarēja nodrošināt LPTP izmantošanu, un šajā nozarē LPTP izmantošana tika uzsākta nepietiekamā apjomā. Tā kā lielas

⁷

COM(2005) 446 galīgā redakcija.

⁸

IPPC direktīvas (96/61/EK) iespējamo pielāgošanas rūpnieciskās sadedzināšanas iekārtām ar 20–50 MW nominālo ievadīto siltumjaudu ieguvumu un izmaksu novērtējums, ziņojums Eiropas Komisijai, „AEA Technology”, 2007. gada oktobris.

sadedzināšanas iekārtas emitē nozīmīgu daudzumu SO₂, NO_x un putekļu, tam ir smaga ietekme uz vidi un veselību, kuru varētu ievērojami samazināt, ja būtu pilnībā īstenoti LPTP⁹.

RED ES mēroga emisiju robežvērtības ir saskaņotas ar LPTP līmeni, kas noteikts LSI *BREF*, kā arī tika precizēts, ka šīs robežvērtības ir tikai prasību "minimums". Tomēr dažiem lielu sadedzināšanas iekārtu veidiem *BREF* nav noteikti nekādi ar LPTP saistīti emisiju līmeņi. Tā rezultātā attiecīgajām kategorijām (kuras uzskaitītas turpmāk un RED 30. panta 8. un 9. punktā) vai nu RED V pielikumā netika noteiktas ES mēroga minimālās emisiju robežvērtības, vai arī tika saglabātas LSI direktīvā noteiktās robežvērtības:

- (a) dīzeļdzinēji;
- (b) reģenerācijas katli iekārtās, kas paredzētas celulozes ražošanai no koka vai citiem šķiedru materiāliem;
- (c) sadedzināšanas iekārtas pārstrādes rūpnīcās, kurās sadedzina destilēšanas un pārveidošanas atlikumus no jēlnaftas pārstrādes pašpatēriņam (atsevišķi vai kopā ar citu kurināmo);
- (d) sadedzināšanas iekārtas, kurās sadedzina gāzi, kas nav dabasgāze;
- (e) sadedzināšanas iekārtas ķīmiskās ražotnēs, kurās kā nekomerciālu kurināmo savām vajadzībām izmanto šķidrus ražošanas atlikumus;
- (f) RED 30. panta 9. punkts nosaka, ka, pamatojoties uz LPTP, Komisijai attiecībā uz šādām sadedzināšanas iekārtām jānosaka vajadzība paredzēt ES mēroga emisiju robežvērtības vai grozīt V pielikumā noteiktās emisiju robežvērtības.

3. KOMISIJAS PĀRSKATĪŠANĀ APLŪKOTĀS IESPĒJAS

Kopš RED pieņemšanas Komisija ir pabeigusi nepieciešamos pārskatus, izmantojot jauniegūtu informāciju, kā arī sākotnējās *IPPC* direktīvas pārskatīšanas ietvaros iegūtos datus. Turklāt Komisija ir izvērtējusi situāciju attiecībā uz 30. panta 9. punktā minētajām lielajām sadedzināšanas iekārtām. Turpmāk ir apkopoti šī darba rezultāti.

3.1. Emisijas vidē, ko rada intensīva lopkopība

3.1.1. Intensīva liellopu audzēšana (73. panta 2. punkta b) apakšpunkts)

Komisija ir konstatējusi, ka pašlaik ES audzē aptuveni 90 miljonus liellopu. Tas ietver piena govīs (27 %), teles (7 %) un vēršus/citus liellopus (66 %). Liellopus audzē ļoti daudzos uzņēmumos, aptuveni 3,5 miljonus saimniecību, kuru lielums svārstās no lielām centralizētām saimniecībām līdz sīksaimniecībām, kurās ir tikai viena govs. Liellopu audzēšana, kas ietver visus govju audzēšanas aspektus, ieskaitot barošanu un kūtsmēsļu apsaimniekošanu, pašlaik rada emisijas gaisā, kas ir aptuveni 1 500 kt/gadā amonjaka (41 % no kopējā apjoma ES) un 7 000 kt/gadā metāna (2 % no kopējā apjoma ES). Liellopu audzēšana rada arī gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojumu ar nitrātiem; šādu piesārņojumu ES apkaro saskaņā ar Nitrātu direktīvu¹⁰.

⁹ *IPPC* direktīvas par lielām sadedzināšanas iekārtām īstenošanas ieguvumu un izmaksu izvērtējums, „AEA Technology”, 2007. gada jūlijs.

¹⁰ Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti.

Komisijas pārskatā ir aplūkoti gan kontroles pasākumi, kādus var piemērot, lai pēc iespējas rentablāk samazinātu emisijas, gan regulatīvās/likumdošanas iespējas šo pasākumu īstenošanai. Kas attiecas uz kontroles pasākumiem, Komisija ir izpētījusi, kāda veida paņēmieni pašlaik tiek izmantoti ES, un izdarījusi secinājumus, pamatojoties uz dalībvalstu esošajiem tiesību aktiem, kas valstu līmenī nosaka LPTP amonjaka emisiju samazināšanai. Tas ietver pasākumus, kas saistīti ar labas lauksaimniecības prakses izmantošanu saimniekošanā, barošanas stratēģiju piemērošanu, liellopu novietņu projektēšanu, kūtsmēsļu un vircas uzglabāšanu un apstrādi, kā arī kūtsmēsļu un vircas izkliešanu.

Attiecībā uz politikas īstenošanu Komisija izvērtēja vairākus variantus, kā samazināt liellopu audzēšanas radītās emisiju gaisā visā ES, tostarp šādas:

- sadarbība ar dalībvalstīm un lauksaimniecības nozari, lai izstrādātu vai izmantotu esošās brīvprātīgās shēmas, kas veicina emisiju ierobežošanai izstrādātu pasākumu īstenošanas uzsākšanu;
- liellopu fermu iekļaušana RED darbības jomā;
- īpašu tiesību aktu izstrādāšana, kas attiecas tieši uz emisijām no intensīvas liellopu audzēšanas;
- savstarpējās atbilstības pasākumi saskaņā ar ES kopējo lauksaimniecības politiku, kā arī
- citu tiesību aktu grozījumi, piemēram, Direktīvā 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti.

Jāievēro, ka kontroles pasākumu kontekstā LPTP ir aplūkoti ne tikai saistībā ar RED īstenošanas variantu, bet ir arī apskatīts, kā LPTP varētu izmantot visos izvērtētajos variantos.

Tika izstrādāti trīs dažādi scenāriji atkarībā no tā, cik plaši plānots izmantot LPTP amonjaka emisiju samazināšanas nolūkā (zems, vidējs un augsts līmenis). Tādējādi amonjaka emisijas varētu samazināt par 109–188 kt/gadā, salīdzinot ar pamatscenāriju piena lopu fermām ar vairāk nekā 50 liellopiem. Cita veida liellopu saimniecībām, kurās ir vairāk nekā 50 liellopu, emisiju samazinājuma potenciāls svārstās robežās no 59 līdz 108 kt/gadā. Administratīvo un atbilstības nodrošināšanas izmaksu izpēte liecina, ka visa lieluma saimniecībās ieguvumi no LPTP izmantošanas pārsniedz lauksaimniekiem radušās izmaksas. Tomēr ir atzīmēts, ka, jo lielāka ir saimniecība, jo lielāki ir ieguvumi attiecībā pret izmaksām, un ka ieguvumu/izmaksu attiecība piena fermās ir izteiktāka salīdzinājumā ar citām liellopu fermām. Turklāt, ja visām šādām saimniecībām tiks piemērots pilns RED atļauju režīms, tad aptuveni 12 % no visām piena govju fermām un 23 % no citām liellopu fermām būtu vajadzīga atļauja, kas nozīmē, ka pirmo reizi RED attiektos uz vairāk nekā 400 000 saimniecībām. Tomēr uz vairākumu liellopu fermu neattiektos pilns RED atļauju režīms, līdz ar to netiktu aptvertas emisijas, ko rada vairums liellopu fermu visā ES.

3.1.2. Diferencētas jaudas robežvērtības dažādu mājputnu sugu audzēšanai, tostarp jo īpaši paipalu audzēšanai (73. panta 3. punkta a) apakšpunkts)

Komisija ir pārbaudījusi trīs iespējamās pieejas, kā diferencēt jaudas robežvērtības dažādu mājputnu sugu audzēšanai:

- (1) mājlupu vienības (MV) — MV izmanto, lai salīdzinātu dažādu sugu vai kategoriju dzīvnieku kopējo skaitu, pamatojoties uz šo dzīvnieku barības normām, kur 1 MV ir govs, kas sver 600 kg un dod 3000 litrus piena gadā;
- (2) ekvivalenti slāpekļa ekskrecijas koeficienti (*Equivalent Nitrogen Excretion Factors, ENEF*) — salīdzinājums pēc viena dzīvnieka vidējā izdalītā slāpekļa daudzuma gadā, kā arī
- (3) dzīvnieku ekvivalence — svērtā pieeja, kurā izmanto slāpekļa un fosfora ekskrecijas koeficientus, kā arī citus mainīgos lielumus, kādus pašlaik piemēro vienā dalībvalstī.

Šīs pieejas tika izskatītas nolūkā mainīt robežvērtības mājputnu saimniecībām, uz kurām attiecas RED. Tā kā no vides ietekmējuma viedokļa cūku fermas ar 2000 vietām cūkām un putnu fermas ar 40 000 vietām broileriem ir līdzvērtīgas, robežvērtības citiem mājputniem ir aprēķinātas, pamatojoties uz robežvērtību 40 000 vietu broileru saimniecībai. Šo trīs pieeju piemērošana atklāj ievērojamas atšķirības robežvērtībās, kādas saskaņā ar RED var noteikt dažādām mājputnu sugām. Putniem, kuri parasti ir mazāki par broileriem, šīs robežvērtības varētu ievērojami paaugstināties, līdz pat 85 000–320 000 vietām attiecībā uz paipalām. Putniem, kuri parasti ir lielāki par broileriem, robežvērtības būtu samazinātas, piemēram, tītaru fermām tās būtu robežās no 9200 līdz 21 000 atkarībā no izmantotās pieejas.

Tā kā mājputnu saimniecības visā ES atšķiras, izmantojot visas trīs aprēķinu metodes, ir skaidrs, ka mainītās robežvērtības vienmēr izraisītu RED mājputnu fermu neto skaita palielināšanos. Šādu izmaiņu izmaksu un ieguvumu aprēķini rāda, ka tiktu iekļauts no 900 līdz 3200 iekārtu. Lai gan visos gadījumos amonjaka daudzuma samazinājuma sniegtie labumi videi ievērojami pārsniegtu atbilstības nodrošināšanas izmaksas, tas radītu ne pārāk lielus amonjaka emisiju samazinājumus par 4–35 kt/gadā. Aplēstais neto ieguvums gadā ir no EUR 30 miljoniem līdz EUR 1 miljardam. Turklāt LPTP piemērošanas rezultātā rastos papildu ieguvumi samazināto putekļu un smaku emisiju dēļ.

3.1.3. *Jaudas robežvērtības dažāda veida mājdzīvnieku vienlaicīgai audzēšanai vienā iekārtā („jauktās saimniecības”) (73. panta 3. punkta b) apakšpunkts)*

Pārskats saskaņā ar RED 73. panta 3. punkta b) apakšpunktu par jauktajām saimniecībām ir līdzīgs pārskatam saskaņā ar 73. panta 3. punkta a) apakšpunktu par diferencētām jaudas robežvērtībām dažādu mājputnu sugu audzēšanai tādā ziņā, ka trīs galvenās pieejas, kas noteiktas emisiju svēršanai robežvērtību atvasināšanas nolūkā, ir MV, *ENEF* un dzīvnieku ekvivalence. Komisijas pārskatā konstatēts, ka vairākas dalībvalstis jau regulē jauktās saimniecības, piemērojot vienu no šīm trijām pieejām. Komisija ir noteikusi indikatīvus saimniecību emisiju samazinājumus no LPTP piemērošanas, izvērtējusi izmaksas un ieguvumus no jaukto saimniecību noteikuma piemērošanas saskaņā ar RED I pielikumu, kā arī aplēšusi kopējo to saimniecību skaitu, kuras tas varētu skart visā ES. Šie rezultāti norāda, ka RED attiecināšana uz jauktajām saimniecībām dotu amonjaka emisiju samazinājumu aptuveni par 1–20 kt/gadā. Turklāt ieguvumi no amonjaka emisiju samazinājuma, kā arī pārējie vides ieguvumi, tostarp mazākas metāna emisijas un mazāka putekļu un smaku izdalīšanās, ievērojami pārsniegtu atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Aplēstie neto ieguvumi gadā ir no EUR 5 miljoniem līdz EUR 540 miljoniem. Visticamāk, ka šīs izmaiņas skartu aptuveni no 600 līdz 1800 fermu.

Ir arī izvērtēts, kā precīzi aprēķināt attiecīgās robežvērtības jauktajām saimniecībām. Ir skaidrs, ka, lai šāda pieeja darbotos, būtu jāizskaidro vai pat pašos tiesību aktos jāiekļauj metode, kā precīzi izsvērt cūku un mājputnu ietekmi uz vidi, lai nodrošinātu dalībvalstu līmenī veiktu aprēķinu konsekvenci.

3.2. Kurināmā sadedzināšanas izraisītas emisijas gaisā

3.2.1. Kurināmā sadedzināšana iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauka ir mazāka par 50 MW (73. panta 2. punkta a) apakšpunkts)

Izvērsot darbu, kas uzsākts jau IPPC pārskatīšanā, Komisija apkopoja papildu informāciju par tādu sadedzināšanas iekārtu skaitu, jaudu, patēriņu un emisijām, kuru siltumjauka ir no 1 līdz 50 MW. Trūkstošos datus izveda ekstrapolējot, un tādējādi bija iespējams apkopot pietiekami pilnīgu datu kopumu, lai varētu izvērtēt iespējamās kontroles variantus, kaut gan ir atzīts, ka dati nav pilnīgi.

Šis datu kopums rāda, ka sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauka ir 1–50 MW, ekspluatē vairākās nozarēs, cita starpā izmanto apkurei, elektroenerģijas ražošanai, kā arī enerģijas ražošanā daudzās rūpnieciskās darbībās.

Tika apstiprināts, ka dalībvalstis jau zināmā mērā regulē šīs iekārtas, un dalībvalstīs piemēroto tiesību aktu izvērtēšana palīdzēja noteikt, kur būtu vislielākie vides ieguvumi, ja tiktu ieviests emisiju robežvērtību minimums ES mērogā.

Iepriekšējā novērtējumā tika aplūkoti šādi varianti, kā varētu kontrolēt 1–50 MW sadedzināšanas iekārtas:

1. tās regulēt tā, it kā tā būtu jauna darbība RED I pielikumā, uz ko attiecas ES mēroga emisiju robežvērtības emisijām gaisā (tika izvērtēti divi dažādu līmeņu mērķi);
2. tās regulēt bez pilna atļauju režīma, bet noteikt ES mēroga emisiju robežvērtības emisijām gaisā.

Pēc iekārtu nominālās ievadītās siltumjaudas tika izšķiras trīs kategorijas: 1–5 MW, 5–20 MW un 20–50 MW.

Turklāt tika izskatīts variants, kas balstīts uz produktu standartu izmantošanu pilnīgi jaunām iekārtām vismazākās jaudas grupā, bet tā ietekmi nevarēja pilnībā novērtēt.

Iepriekšējā novērtējumā tika aplūkoti naudas vērtībā izteikti ieguvumi no vides un veselības viedokļa, kā arī ekonomiskā ietekme atbilstības izmaksu un administratīvo izmaksu ziņā. Tas parādīja, ka gandrīz visos scenārijos ieguvumi ievērojami pārsniedz izmaksas, demonstrējot iespējamās ieguvumus no šo sadedzināšanas iekārtu regulēšanas ES mērogā. Administratīvās izmaksas, kas gan parasti ir daudz zemākas par faktiskajām atbilstības nodrošināšanas izmaksām, var ierobežot, izvēloties režīmu, kas neparedz visas atļauju izsniegšanas prasības, jo īpaši iekārtu klasēm ar vismazāko jaudu, un kas saskaņā ar RED jau pastāv attiecībā uz noteiktām mazākām iekārtām.

3.2.2. Sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauka ir 50 MW un lielāka (30. panta 9. punkts)

Pašlaik tiek pārskatīti vairāki BREF, izmantojot informācijas apmaiņu saskaņā ar RED 13. panta 3. punktu. Šī procesa rezultātā tiks pieņemti LPTP secinājumi¹¹, kas

¹¹ „LPTP secinājumi” ir dokuments, kurā ietvertas tās LPTP atsaucies dokumenta daļas, kurās izklāstīti secinājumi par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, to apraksts, informācija to piemērotības izvērtēšanai, ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie emisiju

nosaka LPTP un ar tiem saistīto emisiju līmeni. Uz visām 30. panta 9. punktā uzskaitītajām sadedzināšanas iekārtām attieksies kāds no šiem LPTP secinājumiem: celuloze un papīrs, minerāleļļas un gāzes pārstrādes rūpnīcas, organisko ķīmisko pamatvielu ražošana un lielas sadedzināšanas iekārtas (LSI).

RED ir ievērojami nostiprinājusi LPTP secinājumu lomu atļauju izsniegšanas nosacījumus un jo īpaši emisiju robežvērtību noteikšanā. RED 15. panta 3. punkts nosaka, ka robežvērtību noteikšanā principā vienmēr ir jābalstās uz LPTP secinājumiem, bet 15. panta 4. punkts paredz iespēju atkāpties no šī noteikuma, gan tikai īpašos gadījumos un pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu novērtējumu. Lai uz sadedzināšanas iekārtām varētu attiecināt šādas atkāpes, emisiju robežvērtības to atļaujā nedrīkst pārsniegt RED V pielikumā noteiktās robežvērtības.

RED ir arī precizēts, ka ES mēroga robežvērtības ir tikai prasību minimums. Kā paredzēts 73. pantā, ES mēroga emisiju robežvērtību noteikšana konkrētām iekārtu kategorijām ir „drošības tīkls”, lai nepieļautu, ka tiek pārmērīgi izmantotas atkāpes no LPTP līmeņiem. Tomēr Komisija uzskata, ka ir svarīgi dalībvalstīm sniegt iespēju pilnībā īstenot topošos LPTP secinājumus, proti, atjaunināt atļaujas, vēl pirms izdarīti secinājumi, vai ir vajadzīgs šāds drošības tīkls noteiktām iekārtu kategorijām. Ja par atsevišķiem 30. panta 9. punktā minētiem sadedzināšanas iekārtu veidiem nav LPTP secinājumu vai vismaz informācijas par to paredzamo īstenošanu, pašlaik nav iespējams izvērtēt, kādus papildu ieguvumus sniegtu jaunas vai grozītas ES mēroga emisiju robežvērtības.

Līdzko būs pieņemti LPTP secinājumi par šīm iekārtām, dalībvalstu ziņojumi par to īstenošanu saskaņā ar 72. pantu Komisijai ļaus noskaidrot, vai vajadzīgs papildu noteikumu minimums jeb "drošības tīkls". Komisija par to ziņos Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar 73. panta 1. punktu.

4. NĀKAMIE SOĻI

Apsverot iespējamās pasākumus, kas veicami, pamatojoties uz pārskatu rezultātiem, Komisija ir rūpīgi apsvērusi iespējamās izmaksas un ieguvumus. Jāpievērš uzmanība arī saiknei ar citām iniciatīvām un jo īpaši tam, ka:

- i) Komisijas priekšlikums par kopējās lauksaimniecības politikas reformu¹² paredz atbalstu pasākumiem, lai mazinātu emisijas gaisā lauksaimniecībā un mežsaimniecībā no pamatdarbībām, kā lopkopība un mēslošanas līdzekļu izmantošana;
- ii) ANO/EEK Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos pievienotais Gēteborgas protokols par acidifikācijas, eutrofikācijas un piezemes ozona samazināšanu ir nesen pārskatīts un pašreizējā redakcija ietver pārskatītas amonjaka gada emisijas augstākās robežvērtības 2020. gadā, kā arī pārskatīšanas klauzulu par tālāku rīcību, lai ierobežotu amonjaka emisijas no lauksaimniecības nozares, kā arī
- iii) Komisijas pārskatā par ES gaisa kvalitātes politiku, kuru paredzēts sagatavot 2013. gadā, tiks izvērtēts, cik rentabli ir vairāki citi kontroles varianti, lai samazinātu gaisa piesārņojuma, tostarp no lauksaimniecības un sadedzināšanas, ietekmi uz vidi un veselību.

līmeņi, saistīta uzraudzība, saistīti patēriņa līmeņi un, vajadzības gadījumā, atbilstīgi teritorijas sanācijas pasākumi.

12

COM(2011) 627 galīgā redakcija/2.

Līdz ar to Komisija saistībā ar šajā ziņojumā aplūkoto pārskatu rezultātiem rīkosies šādi.

1. darbība — emisijas no liellopu audzēšanas un jaudas robežvērtības intensīvai lopkopībai saskaņā ar RED

Pārskatā par intensīvas lopkopības emisiju kontroli apkopotie rezultāti skaidri liecina, ka amonjaka emisiju samazināšanas pasākumi nes augļus. Tomēr ir skaidrs, ka emisijas no liellopu sektora nevajadzētu aplūkot atsevišķi no citiem mājlopu fermu veidiem. Līdz ar to, atzīstot, ka vislielākie emisiju samazinājumi ir saistīti ar kūstmēslu apsaimniekošanu, Komisija uzskata, ka tālākā padziļinātā izpētē to, kā samazināt emisijas no kūstmēslu izkliešanas visu veidu saimniecībās, būtu jānosaka, kādi aspekti piedāvā vislabāko ieguvumu un izmaksu attiecību emisiju samazināšanā, īpašu uzmanību pievēršot iespējamajām atbilstības un administratīvā sloga izmaksām lauksaimniecības nozarei un tam, ka šādām izmaksām jābūt samērīgām ar iespējamajiem ieguvumiem. Šāds pētījums tiks veikts 2013. gadā; tajā tiks izvērtētas gan darbības ES mērogā, gan tas, kā atsevišķas dalībvalstis varētu tiekties samazināt emisijas valsts līmenī, lai ievērotu citus ES tiesību aktus, piemēram, direktīvu par valstīm noteiktajām maksimāli pieļaujamām emisijām¹³. Šī darba gaitā tiks izskatīta informācija par kūstmēslu un vircas izkliešanas paņēmieniem no LPTP atsaucis dokumenta par intensīvu mājputnu un cūku audzēšanu, un tajā tiks apskatīti arī ieguvumi no neamonjaka emisiju samazināšanas.

Turklāt Komisijas pārskata rezultāti liecina, ka, lai gan dažādu jaudas robežvērtību noteikšana dažādām mājputnu sugām un jaukto sugu saimniecībām, pamatojoties uz to ietekmi uz vidi, var sniegt labumu no vides viedokļa, emisiju potenciālais samazinājums ir ļoti neliels. Šis secinājums ir saskanīgs ar Komisijas sākotnējo pārskatu, kas tika veikts saskaņā ar *IPPC* direktīvu. Tomēr, tā kā RED pieņemta nesen, attiecīgo I pielikuma darbību aprakstu izmaiņas radītu neskaidrību periodu lauksaimniekiem, kamēr tiktu apspriests parastās likumdošanas procedūras iznākums. Tādēļ Komisija uzskata, ka esošajām robežvērtībām mājputnu saimniecībām saskaņā ar RED būtu jāpaliek nemainīgām.

2. darbība — kurināmā sadedzināšana iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir mazāka par 50 MW

Komisijas pārskatā ir apstiprināts, ka galveno atmosfēru piesārņojošo vielu emisijas no sadedzināšanas iekārtām, kuru siltumjauda ir mazāka par 50 MW, ES mērogā var kontrolēt un pēc tam samazināt tā, lai sniegtais ieguvums videi un veselībai būtu ievērojamāks nekā uzņēmumiem radītās atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Piesardzīgi jāizvērtē iespējamie reglamentējošās pieejas varianti, lai izvairītos no pārmērīgām administratīvajām izmaksām, kas varētu rasties, ja uz mazākām iekārtām attiecinātu plašu atļauju režīmu, vienlaikus nodrošinot, ka vērā tiek ņemti potenciālie līdziegumi. Tā kā konstatētas lielas neskaidrības, izvēlētie varianti ir sīkāk jāizstrādā un to ietekme jāsalīdzina, lai varētu izdarīt pamatotus secinājumus par to lietderību.

Tādēļ gaisa piesārņojuma politikas pārskata ietvaros tiks veikts tālāks padziļināts novērtējums par visdaudzsološākajiem variantiem, kā kontrolēt emisijas no sadedzināšanas iekārtām ar siltumjaudu no 1 līdz 50 MW.

¹³

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 23. oktobra Direktīva 2001/81/EK par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 27.11.2001., 22. lpp.).

3. darbība — sadedzināšanas iekārtas, kuru siltumjauda ir 50 MW un lielāka

Komisija uzskata, ka būtu priekšlaicīgi RED noteikt vai mainīt ES mēroga emisijas robežvērtības 30. panta 9. punktā minētajām lielajām sadedzināšanas iekārtām. Pirmkārt, ir paredzēts, ka līdz 2014. gada beigām Komisijai jāpieņem LPTP secinājumi par šīm iekārtām. Pēc tam dalībvalstīm būs četri gadi atļauju pārskatīšanai un, ja nepieciešams, atjaunināšanai, lai nodrošinātu pareizu LPTP īstenošanu.

Ja pēc tam, kad būs saņemti ziņojumi par RED īstenošanu dalībvalstīs, tiks konstatēts, ka attiecīgajās iekārtās LPTP netiek pietiekami plaši izmantoti, tad Komisija par to paziņos Eiropas Parlamentam un Padomei, iesniedzot triju gadu ziņojumu, kā paredzēts 73. panta 1. punktā, un varēs uzsākt ES mēroga prasību minimuma izstrādi vai atjaunināšanu.

5. SECINĀJUMS

Komisijas pārskatos saskaņā ar 73. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu un 73. panta 3. punktu atklājās iespējamie ieguvumi videi, kurus varētu panākt, izdarot grozījumus esošajos ES tiesību aktos vai izstrādājot jaunus instrumentus, lai samazinātu emisijas no lauksaimniecības un sadedzināšanas darbībām.

Attiecībā uz intensīvu lopkopību pašlaik Komisija negrasās ierosināt izmaiņas RED I pielikumā par 6.6. punktā (intensīva mājputnu un/vai cūku audzēšana) minētajām darbībām vai RED attiecināt uz liellopu fermām, jo ekoloģiskie ieguvumi no šādām izmaiņām būtu nelieli, bet daudzām saimniecībām varētu rasties ievērojamas atbilstības nodrošināšanas un administratīvās izmaksas. Tomēr ir skaidrs, ka emisijas no kūstmēslu izkliešanas ir ievērojamas, un būtu vajadzīgi tālāki pētījumi, lai noteiktu, vai un kā amonjaka emisijas būtu kontrolējamās ES līmenī, jo īpaši izmantojot direktīvu par valstīm noteiktajām maksimāli pieļaujamām emisijām, kuras pārskatīšanu paredzēts pabeigt 2013. gadā, īstenojot plašāku pārskatu par Tematisko stratēģiju par gaisa piesārņojumu un ar to saistītajiem tiesību aktiem.

Attiecībā uz kurināmā sadedzināšanu iekārtās, kuru nominālā ievadītā siltumjauda ir mazāka par 50 MW, bija acīmredzami, ka pastāv iespējas rentabli samazināt emisijas gaisā; ietekmes novērtējumā, kas taps, sagatavojot pašreiz notiekošo pārskatu par Tematisko stratēģiju par gaisa piesārņojumu, tiks izvērtēti iespējamie varianti veikt regulatīvus pasākumus.

Attiecībā uz lielākajām sadedzināšanas iekārtām, kas minētas RED 30. panta 9. punktā, Komisija uzskata, ka pašlaik nav nepieciešams grozīt esošās vai noteikt jaunas ES mēroga emisijas robežvērtības, ievērojot to, ka attiecīgo LPTP secinājumu publicēšana un iekļaušana iekārtu darbības atļaujās turpināsies, jo notiek pakāpeniska atjaunināšana.